

Klagebehandling av vedtak om fastsetting av kvote og område for lisensfelling ulv i region 3 2025/2026

1. Sekretariatets forslag til vedtak

Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klageren har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28

2. Nemndas klagebehandling

Rovviltnemndene legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10, jf. også forvaltningsloven § 17.

Rovviltnemndene kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet. Klagen tas etter dette ikke til følge.

Rovviltnemndene opprettholder sitt vedtak av 20.08.2025 i sak 14/25, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Rovviltnemnda i region 3 har mottatt 3 klager av Aktivt Rovdyrvern (ARV) 4. september, NOAH 9. september og Ulv i hele Norge (UHN) 12. september, på vårt vedtak om kvote for lisensfelling på ulv.

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Ved rettslig klageinteresse må klageren ha en viss tilknytning til saken, det vil si å ha interesser av slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta organisasjonens ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet anser at klageren har rettslig klageinteresse i saken.

Klagefrist

Vedtak i sak 14/25, fastsetting av kvote og område for lisensfelling av ulv, ble fattet den 20. august 2025, og lagt ut på miljøvedtaksregisteret samme dag. Enkeltvedtak kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent. Klagen er mottatt innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29.

3. Hovedinnhold i klagene

Klagene er omfattende og gjengis ikke i sin helhet. Nedenfor refereres kun hovedanførsler fra de innkomne klagene. Det vises ellers til at klagene er vedlagt saksframlegget hvor organisasjonene sine begrunnelser fremgår i helhet.

Aktivt rovdryvern (ARV):

- ARV bestrider at nemnda har vedtakskompetanse siden bestanden nå ser ut til å befinne seg i nedre sjikt av bestandsmålet.
- ARV mener det gjøres for lite for å vareta genetisk viktige individer. Lisensfelling av ulv utenfor sonen innebærer stor risiko for å drepe migrerende finskrussiske individer.
- ARV mener vedtaket vil true bestandens overlevelse og er følgelig lovstridig.
- Mener at vedtaket utgjør brudd på Bernkonvensjonen.
- Lisensfelling av ulv er ikke bestandsregulering, og ARV mener at det ikke kan hjemles i Naturmangfoldloven § 18b.
- ARV begjærer vedtaket ugyldiggjort.

NOAH:

- NOAH mener at vedtaket strider mot nasjonal og internasjonal lov - §§ 5, 8, 9 og 18 i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikler 2, 6 og 9 i Konvensjon om vern av ville europeiske planter og dyr, og deres naturlige leveområder (Bernkonvensjonen) - og bør omgjøres slik at det ikke tillates noen lisensfelling av ulv i region 3.
- De mener bestanden må være mye større for at den skal overleve på lang sikt, og den eneste muligheten for å få tilført nye gener til bestanden er å la streifende ulv få vandre utenfor det knappe 5 % av Norges areal som er avsatt til ynglende ulv (ulvesonen).
- De minner om at Norge forpliktet til å finne andre løsninger til eventuelle konfliktsituasjoner også utenfor ulvesonen.
- Bernkonvensjonen kritiserer Norges ulveforvaltning i brev av 11. oktober 2024, og åpnet sak mot norsk ulvepolitikk desember 2024.
- Mener at saksutredningen er utilstrekkelig, hvor det ikke er vurdert hvilke konsekvenser lisensjakt har på ulvebestand, hvordan genetisk verdifulle individer blir skånet og hvordan lisensfelling påvirker innavl i bestanden.
- NOAH finner det også svært kritikkverdig at det ikke er nevnt i saksdokumentene at ulven er kategorisert som sterkt truet på den svenske rødlista 2020. Det betyr at bestandens status i Sverige har forverret seg sammenlignet med rødlistevurderingen fra 2015 da ulven var kategorisert som sårbar. NOAH mener videre at rødlistevurdering gir et mer helhetlig bilde om bestandens status enn de matematiske beregningene om populasjonsstørrelsen med ulike beskatningsnivå.
- NOAH mener at kunnskapsgrunnlaget i rovviltneemndenes vurdering er mangelfullt og ikke oppfyller krav til kunnskapsgrunnlag i nml. § 8. NOAH kan

Sekretariatet for rovviltneemnda i region 3

heller ikke forstå hvorfor rovviltneemnda ikke har anvendt føre-var-prinsippet i denne saken.

- NOAH mener å skyte fem ulv ikke vil stanse eller vesentlig redusere skadesituasjonen, siden nye ulver vil ta deres plass.
- NOAH mener at det heller må iverksettes forebyggende tiltak som hindrer ulv adgang til sau. De viser til at det finnes tiltak som forskningen har bevist er mer effektive for å beskytte tamme husdyr mot rovdyr. NOAH mener derfor at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i denne saken, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH kan ikke se at rovviltneemnda har gitt begrunnelse eller vist bevis om at skade forårsaket av ulv i region 3 eller at skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at nml. § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.
- Vilkaaret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt, jf. § 18 andre ledd i nml.
- NOAH hevder også at vedtaket også er i strid med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket for naturmangfold) som er helt tydelig på at menneskelig indusert utryddelse av kjente truede arter skal stanses umiddelbart.

Ulv i hele Norge (UHN)

- UHN mener at lisensfelling representerer en irreversibel reduksjon i en sårbar bestand
- Vedtaket mangler dokumentasjon på bestandens sårbarhet, og hvilken effekt kombinasjonen av lisensfelling og ulovlig jakt har på bestanden. Alternativer til konfliktløsning er mangelfull.
- UHN mener at vedtaket har mangler på forvaltningsmessige prinsipper.
- UHN peker på at vedtaket overser betydningen av ulovlig jakt som en kritisk uregelmessig faktor, og mener at lisensfelling kombinert med ulovlig jakt øker risikoen for genetisk tap, redusert pardannelse og økologisk ubalanse.
- Ulvesonens etablering i sin nåværende form kan være i strid med nåværende lov.
- Lisensfelling under nåværende forhold kan undergrave nasjonale mål om levedyktig bestand.
- UHN mener at vedtaket er rettslig og faglig ugyldig, og kan ikke gjennomføres uten betydelig risiko for ulvens overlevelse og genetiske helse.

4. Om nemndas vedtak

Rovviltneemnda i region 3 behandlet den 20. august 2025 vedtak om kvote for lisensfelling av ulv i region 3.

Vedtak:

Om nemndas myndighet

Region 3 (Oppland) har etter § 4 i rovviltforskriften ikke noen bestandsmål for ulv.

Rovviltneemnda anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv, jf. § 4 første ledd bokstav d og e, § 7 og § 10 i rovviltforskriften.

Kvote

Rovviltneemnda har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige, vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den skandinaviske ulvebestanden, og føre-var-prinsippet, jf. § 9, tillegges derfor mindre vekt.

Rovviltneemnda anser at en kvote på 5 ulver i region 3, ikke er til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet i 2025. Et slikt uttak vil ikke påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, eller true overlevelsen av ulvebestanden på lang sikt, jf. naturmangfoldloven § 5, jf. også rovviltforskriften §§ 3 og 7. Hensynet til differensiert forvaltning er lagt til grunn for vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 12. Nemnda anser ikke at naturmangfoldloven § 11 er relevant i denne sammenheng.

Nemnda viser til sekretariatets saksframlegg og anser at det er hjemmel etter naturmangfoldloven § 18 b for lisensfelling av ulv i alle områder i region 3.

Rovviltneemnda kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det.

Lisensfellingsområde

Rovviltneemnda vedtar å åpne for lisensfelling i hele region 3.

Fellingsområdet kan endres av Statsforvalteren dersom det oppstår behov for å skjerme genetisk verdifulle individer.

Lisensfellingsperiode

Lisensfellingsperioden er fra 1. desember 2025 til 31. mai 2026.

For å ivareta dyreetiske hensyn gis Statsforvalteren myndighet til å regulere fellingsperioden på følgende måte:

- *Dersom det blir påvist pardannelser innenfor fellingsområdet, gis Statsforvalteren myndighet til å stanse lisensfelling i det aktuelle området etter 15. februar 2026.*
- *Dersom det blir påvist revir med årssvalper innenfor fellingsområdet, gis Statsforvalteren myndighet til å utsette oppstart av lisensfelling i det aktuelle området til 1. januar 2026*

Forholdsregler for å unngå felling av genetisk verdifulle individer

Ut fra dagens kunnskap anser rovviltneemnda å ha tatt de forholdsregler som skal tas for å ivareta genetisk verdifulle individer.

Dersom ny kunnskap om genetisk verdifulle individer skulle tilkomme, kan Statsforvalteren gjøre det som er nødvendig for å redusere sannsynligheten for at disse felles.

Vilkår for deltakere i lisensfelling

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling minst en gang daglig under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten. Jeger plikter også å registrere seg som bruker av Statsforvalterens løsning for SMS-varsling om status for lisensfelling.

Felling eller forsøk på felling av ulv skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på vakttelefon for rovvilt. Skytter har ansvaret for at meldingen kommer frem, også der dette videreformidles via andre (f.eks. fellingsleder). Utenom åpningstidene for Statsforvalterens vakttelefon, skal det sendes melding på SMS. Statsforvalteren gis myndighet til å fastsette en egen tidsfrist for når melding senest kan gis. Den som skadeskyter ulv skal uten opphold underrette Statsforvalteren på vakttelefon og nærmeste politimyndighet.

Vedtaket er fattet etter § 7 og § 10 i rovviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

5. Rovviltneemndas vurderinger

Sekretariatet har i saksframlegget for sak 14/25 lagt fram et kunnskapsgrunnlag for nemnda og drøftet faglige og juridiske sider ved saken. Sekretariatet anbefalte i sin innstilling til nemnda en kvote for lisensfelling av ulv på 5 dyr. Nemnda vedtok sekretariatets innstilling uten endringer. Saksutredningen utgjør begrunnelsen for rovviltneemndas vedtak.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltneemndene) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet.

Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagene har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemndene på vedtakstidspunktet. Sekretariatet har vurdert innholdet i klagene. Hovedmomentene som anføres i klagene anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til fellessak 14/25. Sekretariatet viser ellers til at nemndene har vedtatt innstillingen fra sekretariatet, og at saksframlegget derfor utgjør begrunnelsen for vedtaket.

Klagene inneholder blant annet anførsler om at vedtaket anses å være mangelfullt og at det ikke er i henhold til Bernkonvensjonen, Grunnlovens § 112 og naturmangfoldlovens

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 3

bestemmelser. Det anføres at vedtaket strider mot nasjonale lowerk og internasjonale forpliktelser og at det ikke er tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for lisensfelling av ulv. Sekretariatet viser til saksframlegget som ligger til grunn for rovviltnemndenes behandling, hvor det er redegjort for gjeldende politiske føringer, relevante domsavgjørrelser, naturmangfoldloven og rovviltforskriften som grunnlag for vedtaket. Samtidig forutsettes det at norsk rett er i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser

Etter sekretariatets oppfatning har nemnda fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for betinget skadefelling truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote er oppfylt. Klagerne har etter sekretariatets vurdering ikke pekt på nye forhold som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte gyldig vedtak, jf. Naturmangfoldloven § 8, jf. Også forvaltningsloven § 17.

Rovviltnemnda i region 3 kan ikke se at det er kommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet.

6. Vurdering

Rovviltnemnda i region 3 har vurdert vedtak 14/25 datert 20. august 2025 på nytt, men finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket, og sender saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.

Rovviltnemnda i region 3, 20. oktober 2025

Aud Hove

Sign.

Leder i rovviltnemnda i region 3